

ข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
โทรศัพท์ 0-2141-7777 โทรสาร 0-2143-9525

www.constitutionalcourt.or.th

Facebook : www.facebook.com/constitutionalcourt.thai
E-mail : pr_constitutionalcourt@hotmail.co.th

ข่าวที่ ๕/๒๕๕๖

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

เมื่อวันพุธที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ศาลรัฐธรรมนูญมีการพิจารณาคดีที่สำคัญและมีคำสั่งและคำวินิจฉัย ดังนี้

๑. เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ว่า พระราชบัญญัติน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๒๕ ตรี วรรคสาม และวรรคสี่ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือไม่ (เรื่องพิจารณาที่ ๔/๒๕๕๖)

คำร้องนี้ พนักงานอัยการจังหวัดเพชรบูรณ์ฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดเพชรบูรณ์ในคดีอาญา ความผิดฐานเป็นผู้ค้าน้ำมันปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อจำหน่ายและเป็นผู้ค้าน้ำมันจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีคุณภาพต่ำกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ศาลจังหวัดเพชรบูรณ์และศาลอุทธรณ์ ภาค ๖ พิพากษาลงโทษ จำคุกจำเลยตามพระราชบัญญัติน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๒๑ จำเลยยื่นฎีกาต่อศาลฎีกาและโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๒๕ ตรี วรรคสาม และวรรคสี่ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๖ ข้อเท็จจริง ปรากฏว่า พระราชบัญญัติน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้ถูกยกเลิกไปแล้วโดยพระราชบัญญัติการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๓

ผลการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำเลย ยกขึ้นโต้แย้งว่าชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจะต้องเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในเวลาที่ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี แต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำเลยยกขึ้นโต้แย้งว่าชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ถูกยกเลิกไปแล้ว และไม่ปรากฏว่าศาลฎีกาจะนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายใหม่มาใช้บังคับแก้คดี ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

๒. เรื่อง ศาลอาญากรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือไม่ (เรื่องพิจารณาที่ ๔๓/๒๕๕๕)

คำร้องนี้ พนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท ดาด้าแมท จำกัด ในฐานความผิดร่วมกันเป็นนายจ้างไม่จ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างให้ถูกต้องและตามกำหนดเวลาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๐ มาตรา ๑๔๔ และมาตรา ๑๕๘ แต่จำเลยยื่นคำให้การปฏิเสธข้อกล่าวหาและโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง และกล่าวอ้างว่าคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒/๒๕๕๕ ได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้ว

ผลการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ มีข้อบกพร่องที่เป็นการสันนิษฐานความผิดของจำเลยและผลกการการพิสูจน์ข้อโต้แย้งหรือหักล้างข้อสันนิษฐานนั้นไปให้กรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น โดยโจทก์ยังมีภาระการพิสูจน์ตามกฎหมาย จึงมิได้ละเมิดหลักประกันแห่งสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองว่าบุคคลจะไม่ถูกลงโทษทางอาญาจนกว่าจะมีพยานหลักฐานมาพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ จึงแตกต่างจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๕๔ (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒/๒๕๕๕) ซึ่งเป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสันนิษฐานความผิดของจำเลย โดยโจทก์ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำหรือเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งของจำเลยก่อน แต่กลับเป็นการผลกการการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ไปยังจำเลย

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง “ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด”

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕๘ “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลใดหรือไม่สั่งการหรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย”

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ “ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการหรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น”

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๒/๒๕๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษทางอาญาร่วมกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลโดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง